

2.9.2025

Ulkoministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä sekä siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on pyytänyt ulkoministeriöltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi Finnveran kokonaislakiuudistuksesta. Ulkoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Ulkoministeriö on ollut mukana Finnveran kokonaislakiuudistusta koskevaa hallituksen esitystä valmistelleessa laajassa työryhmässä. Prosessi on ollut osallistava ja mahdollistanut hyvän vuoropuhelun työ- ja elinkeinoministeriön hallituksen esityksen valmistelusta vastaavien virkahenkilöiden kanssa. Ulkoministeriö on myös antanut lausunnon esityksen valmisteluvaiheessa. Kiitämme Finnveraa sekä työ- ja elinkeinoministeriötä myös hyvästä yhteistyöstä ulkoministeriön lakihankkeissa, erityisesti Finnfund Oy:ta ja korkotukiluottoja koskevissa lainsäädäntöhankkeissa.

Kasvanut geopoliittinen vastakkainasettelu lisää kilpailua vaikutusvallasta globaalin etelän maissa. Se, mistä kehittyvät maat saavat rahoitusta, vaikuttaa niiden geopoliittiseen asemoitumiseen. Finnveraa tarvitaan entistä enemmän tuottamaan suomalaisia kestävä kehityksen ratkaisuja korkeariskisiin toimintaympäristöihin. Ulkoministeriö näkisi mieluusti Finnveran voivan ottaa enemmän riskiä erityisesti kehittyvissä maissa. Tätä ovat myös yritykset toivoneet. Kaupalliset suhteet ja suomalaisyritysten viennin edistäminen ovat tärkeitä myös ulkoministeriölle ja kuuluvat sen keskeisiin tehtäviin. Siksi ulkoministeriö pitää tärkeänä, että esityksessä on mukana menettelyt sitoumuksista tappion kattamiseksi (6 §), joka mm. mahdollistaa Ukrainan tukemisen, sekä erityisriskinotosta (10 §) ja omistajapäätöksestä (11 §).

Ulkoministeriö pitää tärkeänä, että HE-luonnoksen erityisriskinottoa koskevissa perusteluissa todetaan, että päätöksessä huomioitaisiin myös Suomen ulko-, kauppa-, kehitys- ja ympäristöpoliittiset tavoitteet ja kulloisenkin hallitusohjelman painopisteet sekä asianosaiset ministeriöt valmistelussa.

Omistajapäätöstä koskevissa perusteluissa mainitaan syyksi esimerkiksi vaikutukset Suomen ulkosuhteisiin. Ulkoministeriö katsoo, että silloin kun päätöksiin liittyy tällaisia ulottuvuuksia, tulisi päätöksen valmistelussa kuulla tarvittaessa asianosaisia ministeriöitä.

Finnveralla tulee olla edellytykset turvata tasapuoliset kilpailuedellytykset suomalaisyrityksille kilpailijamaihin verrattuna. Lainsäädännön tulee mahdollistaa kilpailukykyisten ja innovatiivisten rahoitusratkaisujen luominen suomalaisyrityksille ja niiden kehittäminen ja hyödyntäminen yhdessä Team Finland -verkoston kumppaneiden kanssa. Kilpailijamaiden käyttämiä keinoja ja sekä rahoitus- ja takuukelpoisten maiden valikoimaa tulee seurata. Ulkoministeriö pitää myönteisenä, että 8 § määritelmä suomalaisesta intressistä yleisemmällä tasolla mahdollistaa joustavuutta kilpailijamaiden keinoihin ja tulevaan kehitykseen vastaamisessa.